

2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози). Львів : Львів. ун-т, 1994. 204 с
3. Кузенко Г. М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови). Одеський лінгвістичний вісник. 2017. Т. 3, № 9. С. 70–74.
4. Фантастичні звірі і де їх шукати, URL: <https://uasearial.club/movie-fantastic-beasts-and-where-to-find-them>
5. *Fantastic Beasts and Where to Find Them*, URL: <https://uasearial.tv/movie-fantastic-beasts-and-where-to-find-them>

ТЕРМІНИ В АНГЛОМОВНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПУТІВНИКАХ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАД

Прокіна І. О.

гр. ФПАм-22-1

Хмельницький національний університет

Наук. керівник – к.філол.н., доцент Купчишина Ю. А.

Сьогодні міжмове спілкування та міжкультурна комунікація стали гострою необхідністю суспільного життя. Однією з найбільш швидкозростаючих галузей світової економіки є туризм. А туризм, перш за все, орієнтований на клієнта як споживача туристичних товарів і послуг. У зв'язку з цим необхідно правильно розуміти оригінальні тексти, пов'язані з цією галуззю, та їхній переклад.

Туристичні терміни є невід'ємною частиною текстів туристичного дискурсу, зокрема туристичних путівників. Знання тих чи інших туристичних послуг, видів номерів та способів трансферу, а також їх правильна інтерпретація у перекладі є ключовою для туриста, тож досить важливо приділити увагу цій лексичній категорії.

Беручи до уваги визначення, запропоноване В.В. Ліпінською вважаємо, що туристичний термін – це спеціальний термін або вираз, який використовується в сфері туризму і подорожей для опису певних аспектів або понять, пов'язаних з подорожами, відпочинком, гостинністю, маршрутами і іншими суміжними темами [2, с. 38]. Ці терміни можуть включати в себе назви видів туризму (*sightseeing tourism, ecotourism, sports tourism тощо*), аббревіатури (*B&B* для *Bed and Breakfast*), терміни, пов'язані з бронюванням готелів, транспортом, агентствами тощо. Отож, до індустрії туризму відносимо:

- галузь гостинності, що пов'язана із розміщенням туристів в готелях, мотелях, кемпінгах, тощо: *motel* – *мотель*, *duplex* – *дуплекс* (двоповерховий люкс), *B&B* – *готель із включеним сніданком*:

“*A purpose-built **B&B** located 2 miles from Welshpool, Long Mountain is a modern extension to a 400-year-old timber-frame house*” [4, с. 231]. – «Спеціально побудований **готель із включеним сніданком** «Лонг Маунтейн», розташований за 2 милі (3 км) від Велипула, є сучасною прибудовою до 400-річного дерев'яного каркасного будинку»;

- галузь харчування, що реалізується через комплекс спеціальних закладів: їдальень, кафе, ресторанів: *barmaid* – *буфетниця*, *buffet restaurant* – *ресторан самообслуговування*, *шведський стіл*, *bistro* – *бістро*, *all-inclusive* – *повний пансіон*;

“*Next door to the Dundee Rep Theatre, and decorated with photos of Scottish actors, this innovative **bistro** serves a **set lunch** (two courses £13)...*” [4, с. 489]. – «Це інноваційне **бістро**, розташоване по сусідству з театром Данді Реп, прикрашене фотографіями шотландських акторів, пропонує **комплексні обіди** (дві страви за £13 (580 грн.)...»;

- галузь розваг, що допомагають організувати дозвілля туристів (екскурсії, походи, спортивні заходи тощо): *diving* – дайвінг, *cruise* – круїз;

“*Britain has a long history of rock climbing and mountaineering, with many of the classic routes having been pioneered in the 19th century*” [4, с. 721]. – «Британія має довгу історію скелелазіння та альпінізму, багато класичних маршрутів були відкриті ще в 19 столітті.»

- галузь транспорту, що забезпечує доставку туристів до місця призначення: *observation bus* – екскурсійний автобус, *sailing ship* – парусне судно [1, с. 144].

Варто зазначити про невідповідність темпів оновлення української та англійської терміносистеми. Українська туристична терміносистема є однією з тих, що перебувають на стадії розвитку. Водночас туристична термінологія англійської мови є давно сформованою, причому більшість термінів запозичено з іспанської, шведської, французької та голландської мов, в той час як українська терміносистема переважно збагачується запозиченнями з англійської мови. В той же час, запозичення термінів з інших мов, сприяє поповненню лексики обох мов.

Безперечно, головне завдання перекладача полягає в передачі функції та інформації вихідного тексту як найважливішої одиниці мовної ієрархії, тож перекладачі повинні зосереджуватися на особливостях передачі термінів і лексики у сфері туризму. Як свідчать дослідження, одним із найефективніших джерел збагачення української туристичної термінології є запозичення. Запозичення використовується через відсутність певного поняття на лексичному чи когнітивному рівні в мові перекладу, або ж для заміни багатослівного поняття однією лексичною одиницею.

Враховуючи все зазначене вище, вважаємо за доцільне виділити такі способи перекладу запозиченої лексики:

1. **Калькування (дослівний переклад).** Такий підхід передбачає збереження зовнішньої форми запозиченого слова та передачу його внутрішньої форми з метою розуміння змісту поняття чи терміна без його зміни. Прикладами можуть бути такі фрази: *all inclusive* – повний пансіон, *open date ticket* – квиток з «відкритою» датою подорожі, *half board* – напів пансіон.

2. **Транскодування** (передача термінів за допомогою транскрипції та/або транслітерації). Наприклад: *snorkeling* – снорклінг, *jeep safari* – «джип-сафарі», *rafting* – рафтинг (спуск з гірської річки на човні або плоту).

3. Передача слів за допомогою відносних або абсолютних **еквівалентів** у мові перекладу. Наприклад: *complimentary ticket* перекладаємо як *безкоштовний проїзд*, а *escorted tour* – *подорож із супроводом*.

4. **Контекстуальна заміна**, як, наприклад, у випадку із дієсловом *to downgrade*, яке в сфері економіки має наступне значення: *to reduce someone or something to a lower rank or position*. Однак у туристичній терміносистемі це поняття означає *to move to a lower grade or quality of services or accommodations*.

5. **«Гібридний» переклад**, або пряме використання варваризмів в термінах, що перекладаються. Такі терміни можуть бути перекладені повністю або частково зберегти латинське написання. Наприклад: терміни *VIP service* і *VIP tourism* перекладаються відповідно як *VIP-сервіс* і *VIP-туризм*. Іншими популярними «гібридами» є назви готельних номерів і видів обслуговування, які зберігають латинський варіант назви: *lounge-зал*, *call-центр*, *номери presidential suite, junior suite, corner room*. Закріплення цих лексичних одиниць у вокабулярії мови спричинене прагненням комунікантів надати «багатшого» звучання поширеним словам [3, с. 190].

Таким чином, туристичні терміни класифікуємо відповідно до понять та явищ, які вони позначають на терміни з галузі гостинності, харчування, розваг та транспорту, а проблему їх перекладу на українську мову вважаємо актуальною та важливою. В свою чергу, найпродуктивнішими способами перекладу англійських термінів зі сфери туризму вважаємо калькування, транскодування, контекстуальний та «гібридний» переклади.

Література:

1. Біян Н.О. *Лексико-семантична та структурна класифікація термінів в англійській мові. Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка. Іноземна філологія. 2009. Вип. 121. С. 142-149.*

2. Ліпінська В.В. *Особливості англійської та української терміносистем у галузі міжнародного туризму. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Серія «Філологія. Педагогіка». 2014. Вип. 3. С. 37–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vntufil_2014_3_8 (дата звернення: 29.09.2023).*

3. Шмідт Д. *Способи перекладу англійських туристичних термінів українською мовою. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2021. Т. 2, Вип. 52. С. 189–192.*

4. *Lonely Planet, Great Britain. 12th ed. Lonely Planet, 2017. 1056 p.*

**HORROR ATMOSPHERE IN TRANSLATION OF
SURVIVING THE EVACUATION BOOK 1: LONDON
BY FRANK TAYELL: THEORETICAL BACKGROUND**

Romanchuk V.

PERm12214d

*Borys Grinchenko Kyiv University
research supervisor – Kozachuk A.*

The relevance of this topic lies in the growing popularity of horror literature. Understanding how these atmospheres are conveyed in translation is crucial for ensuring that the intended impact and messages are preserved for a Ukrainian audience.

This study draws upon the insights of various scholars whose contributions have been instrumental in shaping the field of translation studies and narrative theory like Noel Carroll, Roger B. Salomon, Roland Barthes, and others.

By incorporating the ideas and research of these scholars, this thesis aims to contribute to the field of translation studies and narrative theory, particularly in the context of horror narrative translation.

Noel Carroll defines horror as a complex emotional response characterized by a combination “of revulsion, nausea, and disgust” [3]. This intense emotional reaction is typically triggered by encounters with monstrous creatures or specific actions within the narrative. At the same time, according to Roger B. Salomon, the horror story gains momentum through acts of violence, which are evident in both the actions of the monster and the efforts made to eliminate it [6]. In the realm of horror fiction, the primary goal is to elicit a particular emotional response from the reader, making it a matter of how the narrative is received. To achieve this, horror fiction relies on two essential narrative mechanisms that must work in tandem for a successful reception: the creation of a lifelike effect and the cultivation of suspense. The lifelike effect, often referred to as the “reality effect” by Roland Barthes, is achieved by incorporating seemingly inconsequential details into the narrative [2]. These details serve no apparent purpose other than to enhance the overall sense of reality within the depicted world [2].